

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Ólavssøka

HÓAST vátveður
ólavssøkuftanskvøld so
vignaðist ólavssøkuhaldið bara
heilt væl.

OG IKKI bara til veður, tí sjáldan
man tað hava verið meira enn tað
sama av fólkum samankomið til
ólavssøkuhald og eins sjáldan ella
heilst ongantíð seinnu árin hevur
hetta stevnuhald verið so friðar-
ligt sum hesuferð.

TORFØRT er at meta um orsök-
ina, men fegnast um tað kunnu
vit øll. Men við so góðari byrjan,
sum við teirri fráluku setanini og tí
rimmar kapppróðri, bátarnir allir
sýndu frá byrjan til enda, var nógv
sum talaði fyri góðum ólavssøku-
lag bæði til gamans og álvara.

TILTØKINI vóru mestsum tey
somu sum undanfarnu ár og gott
tað sama, tí eisini av vana halda
vit ólavssøku. Og at tað er ein
góður vani eru allir føroyingar
smíðir um.

ADALTÁTTURIN í ólavssøkuni,
hetta við søguligum baksýni at
savna Føroya fólk í felags tøkki
til tey undanfarnu og hin Almáttuga
fyri tað góða samfelag okkum er
givið og til kveikjan av nýggjum
vónum fyri framtíðar strevi á
somu leið, halda vit fast við.

HETTA kann og gerst kanska
eisini best uttan gykl og glitur.
Men kortini fegnast ikki minst
tey, sum kanska leggja størsta
álvara í hátíð sum hesa, um tað,
sum ár undan ári verður gjørt
burtur úr til tess at gera ólavssøku-
haldið hátíðarligt og hugnaligt,
tað verið seg við tónleiki, sangi
og øðrum.

HETTA er eisini galdandi fyri tað
stórarbeiðið Tórshavnar Byráð aft-
ur hesuferð hevði lagt í at búgva
miðstöð landsins til eitt gott ólav-
ssøkuhald og sum var viðvirkandi
til, at hátíðardámarin var so fræg-
ur í miðbýnum.

TÍ FØROYINGAR eiga í Havnini
ikkj bert eina góða miðstöð ella
stevnupláss, men ein frálukan

stevnuhald við sinum søguvirði-
um altíð fer at eiga tokka føroy-
inga.

TÍ MA tað sigast at vera van-
virðing móti ikki bara høvudsstaði
okkara og tí fólkum har býr, men
eisini móti ólavssøkuhestunum
øllum, at so ltt kann vera farið
um, hvat loyvt er at selja av
óruddi og óhumsku, sum hesa
annars so fráluku ólavssøku bert
eftir fáum tímum megnaði at
broyta okkara stásiligu miðstöð
til ein sannan køst.

OKURSPRÍSIRNIR eru so eisini
søga fyri seg, men ilt er at trúgva,
at teir bæriligu ungdomar, sum í
leikum sýna so gott kynstur, ikki
kunnu fígga leikhgin øðrvísi enn
við at kradda við slikum fjanti og
fjasi, sum eftir lítari løtu kann
gera til einkis tað megnararbeiði,
ið tað er at búgva staðin til eitt
gott ólavssøkuhald. her er í øllum
førum ikki samsvar millum tað
sunna líkamið og sálina.

TILTØKINI vóru sum nevnt á leið
tey somu sum undanfarnu ár. Tó
bar frá í ár við felagssonginum í
miðbýnum náttina til lannan dag.
hesin hevur ongantíð verið á
nakrari kunngjerdari skrá, men
hóast tað fastur táttur í mong ár.

HESIN songur var drúgvur enn
vant, takkað verið góðari fyriskip-
an og bóklingi, ið býráðið hevði
latið gera til at byta út í gongugøt-
uni. Frálíkt tiltak og einahelst við-
virkandi til tað góða og ikki sørt
tignarliga ólavssøkulag hendan
annan ólavssøku morgun.

FRÁ HERSETINGINI í Danmark
hava vit frætt um sonevndu al-
sang-stevnurnar, sum í stóran
mun vóru við til at sjóðan danir
saman ímóti hersetingarveldi-
num og einki er at ivast í, at vit á
vaglinum hesa ólavssøkuløtu við
felgs ferð ígjøgnum góðan føy-
oyskan skaldskap, uttan at vita
tað kanska, stóðu á varðhaldi um
tað, vit hóast alt halda ólavssøku
fyri.

FREISTANDI er at ynskja sær
meira á hatta borðið komandi
ólavssøku, men prógvað varð í
øllum førum hesuferð, at til ber at
halda ólavssøku við skilið.

»Havnar skansi —
tað yndiga stað«

Takk eigi Bodil Rahbek
fyri friskligu morgun-
sendingar sínar í summ-
ar á donskum og enskum.
Mangur føroyingur man
við áhuga lurta eftir teim-
um, ikki minst eftir sam-
røðunum við fólk um ávis-
mál, sum uppi eru. Mána-
morgunin hoyrdu vit
Hans Jákup doktora
verða trúspurdan um
ólavssøkuna. Hann var
skillingin tikið á bóli —
beinleiðis sending var —
og tí fekk hann helst ikki
nóg væl fram stóra leik-
part kirkjunnar í ólavssøku-
uni. Men tá ið so Bodil
vildi hava Skansan til tað
yndiga og romantiska
staðið í sambandi við ólav-
ssøkuhaldið, so átti
søgumaðurin at gjørt
vart við, at so var ikki,
tvørtur ímóti. Har hava

føroyingar og helst fá-
tæku havnarmenninir
verið í tvungnari hertæn-
astu. Har var eisini
fongslíð. At verða settur í
skansan man verða sagt
enn fyri at verða settur
fastur. Á veggjunum í
skansahúsinum hava
ymisir fangar skovað
nøvn og orð, sum siga frá
sorgarsøgu teirra.

Nei, »Havnar skansi«,
sum í sanginum Gentu-
kæti eftir J.P. Gregorius-
sen verður nevndur »tað
yndiga stað«, var ikki har
úti á Skansa, men uppi á
Tinghúsvegnum. M.A.
Jacobsen skrivur í við-
merkingum sínum í yrk-
ingasavninum hjá J.P.G.
soleiðis:

»Havnar skansi« (»Litli
skansi«), stórir steinur,
ið lá uppi á Gripshøggi

(ovast uppi á Tinghús-
vegi). Smádreingirnir
høvdu hann til at spæla á.

Niðanvert við »Litla
skansa« stóð ein bonkur.
Tá ið Havnarfólk tá í tíð-
ini fóru út at ganga, gingu
tey helst Tinghúsvegin
niðan á »Litla skansa«. Hiðani av bonkinum sást
oman yvir Havnarby. Í
1884 var »Litli skansi«
sprongdur — tá vóru tey
fyrstu húsin bygð uppi á
Gripshøggi — men bonk-
urin var standandi enn
nøkur ár.

Mass skrivaði hetta í
1928. Gentukæti er fyrstu
ferð prentað í Føringatíð-
indi 1804 — sum eitt spei-
kvæði, men eingin man
hava størri tokka til sang-
in í dag enn júst havnar-
fólk!

Sverri Egholm

Lurtið eftir Sigrun

Onkur hevur sagt tey visu
orð, at tú skilir best veru-
leikan í eini ávisari fjar-
stöðu.

Eftir at hava búð í út-
lundum í nøkur ár er tað á
mangan hátt skelkandi at
seta fótin aftur á føroyska
jörð.

Eitt tað fyrsta tú leggur
til merkis er hvussu
minni menniskjalig og
meira materialistisk
hugsanin hjá fólkum er
verðin, og hetta kemur
best til sjóndar á tann
hátt fjølmiðlarnir víðgera
samfelagsviðurskipti.

Ein víðgerð, sum bert
handlar um tað, sum
kann keypast fyri pengar
og sum kann málást í
krónum, og har als onki
pláss er fyri menniskjan-
um. Tonsavis av dyrari
trykksvertu til víðgera
ali-, fiski-, útflutnings- og
innflutningsloyvir; og
líka skjótt sum projektið
er realiserað og farið fal-
litt, so skulu vit hann

hjálpni tú mær gjøgnum
alla procedurina enn
einaferð; bert við tí muni,
at eigarin nú hevur skift
navn.

At menniskja er ein
skapningur, sum hevur
tankar og følisir kanst tú
ongastaðni fáa eyga á.

Feskasta dømi um
hetta er, hvussu bløðini
hava latið vera við at
skriva um sjúkuna AIDS.
Tori at banna uppá, at
bløðini í almindilgheit og
Sosialurin í serdellishelt
hevur skrivað 10 fróir so
nógv um laksalús og
ridluskríða enn um AIDS.
Tað sindur, sum hevur
verið, víðger als ikki sak-
ina sjálva, men heilt onn-
ur ting sum moral, religi-
ón og arbeidsmarknaðar-
viðurskipti. Men ongin
saklig og reel víðgerð av
trupulleikanum og slettis
onga fatan av vandanum.

Ein glotti í hesi kola-
niðu sum eitur føroyskur
journalistikkur er tær be-

gávaðu og menniskja-
klóku sendingar um sam-
felagsviðurskipti, sum
Sigrun Samuelson á Út-
varpinum hevur gjørt,
men í tí samanhanginum
er hon einans »en enligt
svale«.

So eg heiti innliga á
tykkum tíðindafólk.
Hyggið og lurtið at tykk
um sjálvum (og eftir
Sigrun, sjálvandi) og
royni at geva eitt kvalifí-
serað mótspæl til tann
kondi- og videokultu-
sum er gott á veg at av-
humanisera hetta samf-
lagið.

Tí støðan er í løtu
sera einföld: Tann
materiell vælstandur
og tann menniskjall
vesaladómunir sýnast
ganga heilt í hond, og
hetta átti at verði ein ta-
fyrsta uppgávan hjá
góða tíðindafólki at vir-
imóti.

Obsvri

»...so at tað, sum vendi
niður, vendir upp...«!
- skaldið er Suni F. Jacobse

Í litla sangheftinum
»Syngið við á ólavssøku«,
sum vit í størsta skundi
fingu sett saman beint
fyri ólavssøkuhaldið, er
mest av mínum ávum
annað skaldanavn komið
at standa undir sanginum
»Hví eru Føroyar bert

grót og flag« enn tað á
rætta upphavsmanninum.

Vil tí alment biðja Suna
um fyrigeving fyri mis-
takið við vón um, at tað
sum soleiðis av misgáum
gjerdist rangt, aftur er
verðið rætt, so at tað nú
vendir upp, sum eigur at

venda upp í hesum má

Ólavur Hátú